П III 34

Примерак 10 филера

НОВА ПОШТА

„Нова пошта“ излази сваког дана ујутру, осим понедељника и дана иза празника
Редакција и администрација: Ујвидек, Орсагхазло тер 6/I. Тел.: 38—39. Пошт. фах: 173
Чековни рачуни код поштанске штедионице: 18.254.
Месечна претплата: 2.50 пенга, тромесечна 7.20 пенга

Год. II. Ујвидек, четвртак, 21 мај 1942. Број 109

БОРБЕ НА КЕРЧУ ЗАВРШЕНЕ СУ

Код Харкова немачке трупе одбиле су нове нападе совјетских трупа

Јапанске трупе заузеле су индиски град Мајбонг

Берлин, 20 маја. — (ДНБ)

Немачка Врховна команда јавља:

Немачке и румунске трупе, уз подршку јаких ваздухопловних одреда, у току гоњења потученог непријатеља достигли су у целој дужини керчски мореуз и после јаког отпора заузели утврђене мостобране на обема странама града.

Непријатељ је од краја фебруара чинио сталне покушаје да пробије немачке положаје на земљоузу северно од Феодозије и да поново заузме полуострво Крим. Пошто су ови покушаји пропали, уједињена немачко-румунска војска 8 маја је кренула у напад. Првим јуришем пробили су огорчено бранјен јако изграђен положај Парпач, који се пружао у дужину, и у току ове борбе као и гоњења које је одмах почело, опкољен је гро непријатељских снага и уништен. У овој завршеној битци уништили смо три совјетске армије, у којима је било 17 стрељачких дивизија, 3 стрељачке бригаде, 2 коњаничке дивизије и 4 оклопних бригада. Непријатељ је, сем тешких и крвавих губитака, изгубио 149.256 заробљеника, 258 оклопних борних кола, 1133 топа, и недогледну количину другог ратног материјала. Само су остаци непријатеља могли да стигну на другу обалу мореуза. У ваздушним борбама непријатељ је изгубио 323 авиона.

У току ваздушних напада у водама око полуострва потопили смо 16 бродова, са укупно 13.600 тона, даље 1 миноловац и 21 мање обално возило. Десет бродова средње величине оштетили смо погоцима бомби.

У околини Харкова у тешким борбама одбили смо нове нападе непријатеља. У току ове борбе уништили смо 34 тенка. Ваздухопловство се на најтежим местима успешно умешало у борбе, које су се водиле на земљи, разбило непријатељске трупе спремне за напад и уништило 20 тенкова.

Непријатељ је у уторак изгубио 35 авиона. Један наш апарат није се вратио.

На осталим секторима Источног фронта биле су успешне наше сопствене нападачке акције. Изоловане продоре непријатеља одбили смо.

У ваздушним борбама над Северном Африком оборили смо два енглеска ловачка апарата.

У борби против Енглеске јачи одреди ваздухопловства прошле ноћи бацили су експлозивне и запаљиве бомбе на област пристаништа Хала, на ушћу Хамбера. Примећено је више пожара. Изнад обале Канала немачки ловци су, без сопствених губитака, оборили 7 Спитфајера.

Енглески бомбардери су прошле ноћи извршили више мањих узнемиравајућих летова, без успеха, над територијом југозападне Немачке. Бацили су, углавном, запаљиве бомбе на квартове за становање. Проузрокована штета је незнатна. Оборили смо 11 непријатељских апарата.

Лавал у Паризу

Париз, 20 маја. (ДНБ) — О боравку Лавала, претседника француске владе, у Паризу издат је следећи коминике:

— *Претседник владе Лавал стигао је у недељу увече у Париз. У уторак увече вратио се натраг у Вишу. За време боравка у Паризу водио је дуже разговоре са државним секретаром за пољопривреду и исхрану. Затим је разговарао и са опуномоћеником за немачко-француске односе и државним секретаром за индустриску производњу, као и са претставницима немачких окупационих власти.*

Шеф француске владе приредио је синоћ дине у част немачког вајара Брекера, на коме су учествовале високе француске и немачке личности, као и немачки амбасадор у Паризу, Абец. Пре напуштања француског главног града, Лавал се у име маршала Петена и у име своје владе опростио од преминулог кардинала Бодрилара.

ооIIIоо

ЧЕРЧИЛ НЕЋЕ УЧЕСТВОВАТИ У РАТНОЈ ДЕБАТИ

Амстердам, 20 маја. — (ДНБ). Како британска обавештајна служба јавља, Стафорд Крипс изјавио је претставницима штампе да претседник владе Черчил неће узети учешћа у ратној добити која треба ускоро да почне у Доњем Дому.

Седница Министарског савета

Будапешта, 20 маја. (МТИ) Под претседништвом претседника владе г. др. Калаиа одржана је у уторак поподне седница Министарског савета. Министарски савет, који се бавио текућим пословима владе, завршен је у касним вечерњим часовима.

ооооОооо

СПОРАЗУМ О ПРИВРЕМЕНОЈ НЕМАЧКО-РУМУНСКОЈ ГРАНИЦИ У УКРАЈИНИ

Цирих, 20 маја. — (БТ). Овдашњи лист „Дер Таг“ цитира извештај немачког листа „Дојче Цајтунг“, који излази у Украјини, из кога произлази да је између Румуније и Немачке склопљен споразум о привременој граници између Румуније и Немачке у Украјини. Ова граница почиње код Николајевска, па се повлачи дуж реке Буга, а завршава се код Могилева, у близини Дњепра.

ооооОооо

НЕКИ ЧЛАНОВИ ЕНГЛЕСКЕ ЛАБОР ПАРТИЈЕ ПРОТИВ ДРУГОГ ФРОНТА У ЕВРОПИ

Стокхолм, 20 маја. — (Стефани). Лондонски дописник „Дагенс Нихитера“ наглашује да се посланик радничке партије, Гринвуд, и више чланова ове партије одлучно противе успостављању другог европског фронта, јер према њиховом мишљењу, савезничке трупе још нису довољно спремне за овако опасно подузеће.

Јапанске трупе заузеле важно стратегиско место на индиском тлу

Рим, 20 маја. — (МТИ) Како дописник „Пополо ди Рома“ јавља из Бангкока, један јак одред јапанске пешадије и оклопних трупа прешао је индиску границу и заузео град Мајбонг. Овај град лежи на индиској територији удаљен два километра од бурманске границе. Мајбонг се сматра за важан стратегиски ослонац, пошто ту полазе путеви према истоку, па се чак назива и „источном капијом Индије“.

Наставак процеса у Анкари

Државни тужилац у Анкари тражи тешке казне за оптужене атентаторе на фон Папена

Анкара, 20 маја. (ДНБ) — На данашњем претресу у вези са процесом против оптужених за извршење, односно саучешће у атентату на немачког амбасадора фон Папена, државни тужилац тражио је за оба турска оптужена Абдурахмана и Сулејмана смртну казну. За совјетске оптужене Павлова и Корнилова захтева да се примени онај параграф турског Кривичног закона који предвиђа казне за саучешће у извођењу атентата према трећем лицу. Тај параграф предвиђа казну од 15 до 20 година робије. Излагање државног тужиоца трајало је пуна четири сата. После тога претрес је завршен и одложен за 3 јуни.

Претседник владе г. др. Калаи одаје признање мађарској штампи

Будапешта, 20 маја. (Телефоном) *Претседник владе г. др. Калаи Миклош данас у подне у пратњи изванредног посланика и опуномоћеног министра Антала Улаин-Ревицког посетио је Новинарску комору. Претседника владе и његовог пратиоца дочекали су претседник Коморе витез Коложвари-Борча Михаљ и главни секретар и директор коморе Јене Гашпар. Витез Коложвари-Борча срдачно је поздравио претседника владе. У дужем разговору који је вођен између њих, г. др. Калаи је изразио своје искрено признање за рад мађарске штампе, који нарочито треба да се цени у данашњим ванредним приликама. После тога претседник владе разгледао је све просторије Коморе и још неко време задржао се у срдачном разговору са члановима управе Коморе и већим бројем присутних новинара.* Др. К. П.

ИТАЛИЈАНСКИ РАТНИ ИЗВЕШТАЈ

Наша артиљерија је тачном ватром запалила непријатељске положаје на једном сектору киренајског фронта. Немачки авиони су у ваздушним борбама оборили два енглеска апарата, а трећи је оборила италијанска ваздушна одбрана.

У току непријатељског напада извршеног на Бенгази, оштећено је неколико кућа. Једна италијанска подморница није се вратила.

НОВА ПОШТА

Сједињене државе још нису постигле споразум са адмиралом Робером, гувернером Француских Антила. Међутим, док су ови преговори још у току, оне се труде да на другој страни учине све што је потребно за одбрану своје територије. Између Панаме и Сједињених држава склопљен је споразум, према коме је Панама уступила на располагање Сједињеним државама своју територију, као и своје воде. Споразум је привремен, јер се ограничава на трајање само до краја другог светског рата. У смислу споразума, Сједињене државе ће у Панами основати своје војне базе, искоришћавати панамска пристаништа, а на расположењу им се налазе и панамске воде. Вашингтон је у овом споразуму дао гарантије да неће бити повређен суверенитет Панаме. Према неким вестима, трупе Сједињених држава већ су и ушле у Панаму, премда споразум још није ратификиран од Сената обе државе. Изгледа да је Сједињеним државама необично стало до тога да се што пре оствари одбранбени планови које је израдио амерички генералштаб. У ове планове свакако да спадају и Француски Антили, те је разумљиво зашто се Вашингтон толико труди да дође до споразума са адмиралом Робером.

Иако рат још није завршен, нити се још може са сигурношћу рећи у коме се стадијуму сада налази, и са једне и са друге стране, с времена на време, указује се на контуре једне будуће Европе која би имала да дође по завршетку овог рата. Поводом тога, интересантно је указати на два чланка који су се појавили у немачкој штампи. Један је изашао у званичном органу националсоцијалистичке партије Трећег Рајха, „Фелкишер Беобахтеру“, а други у „Есенер Националцајтунгу“, листу блиском маршалу Герингу. Под насловом „Острво прошлости“, „Фелкишер Беобахтер“ пише о Швајцарској, за коју констатује да се не може више изоловати од Европе, што је у прошлости још и било могуће. То и сами Швајцарци осећају већ. Али то још није довољно, јер се они само по потреби а не од своје добре воље, приближују новој Европи. Међутим, супротно од енглеске блокаде, Европа је великодушна према Швајцарској. Европа чува Швајцарску од беде. Овим својим чланком „Фелкишер Беобахтер“ је хтео да изрази и идеју нове Европе, у којој неће бити места за изоловане народе. На крају лист изражава наду да ће Швајцарци најзад увидети некорисност свога досадањег изолованог става и прићи новој Европи.

„Есенер Националцајтунг“, под насловом „Једна проблематична држава“, бави се питањем Белгије и констатује да Белгији недостаје оправдани основ државе. Белгија је од свога постанка била изложена великим силама. Она је у неутралности покушала да нађе спас, али је није могла очувати. Лист се затим бави променама које су наступиле после слома у овом рату. Указује на народно и државно појимање револуционарних промена у новој Европи, те завршава тврдњом да ће Немачка помоћи само оним народима да учествују у изградњи нове Европе који се не супротстављају развоју ствари, већ у њиховом смислу делују.

х—х.

Кроз ШТАМПУ

Битка код Харкова

„Регели Мађарорсаг“ доноси, поводом ратних операција код Харкова, од свога берлинског извештача: *„Избијање совјетске офанзиве није на немачкој страни нигде проузроковало непријатности, напротив — додају војни тумачи — према немачком мишљењу совјетска офанзива управо пружа повољне могућности за разарање пролетњих совјетских утврђења, после чега ће се ситуација моћи искористити сходно немачким плановима“.*

„Војни стручњаци враћају се на своје изјаве минулих дана, у којима су указали на немачко интересовање за војне операције на јужноме делу фронта. Као што је поменуто, тада је разматрана могућност не би ли се са немачким противоперацијама у битци код Харкова могле поправити полазне базе у корист немачких планова. Сада се додаје: по свима знацима, та се могућност показала“.

О ратним догађајима у простору код Харкова доноси и *„Пестер Лојд“*, од свога берлинског дописника: *„У Берлину се никако не пориче да је совјетској Врховној команди у простору Харкова било могуће да бројно и материјално сконцентрише знатне масе трупа. Тимошенко је, додуше, сакупио веће оклопне формације за оперативни продор, да би, по узору немачке продорне стратегије, у битци код Харкова образовао једно тенковско средиште. Стратегиски успех био му је, међутим, ускраћен, пошто се немачка одбрана није могла уздрмати, и наскоро су, противударом немачких тенкова, посвуда ликвидирани почетни успеси противника“.*

„Немачки ратни извештачи описују да је совјетска офанзива отпочела комбинованом бубњарском ватром тешке артилерије и борбених авиона. Уз употребу средње и тешке артилерије бубњарска паљба је достигла такав степен да је „земља постала играјући оркан“. Томе је следовао масовни напад тенкова, али је противнападом немачких тенкова положај посвуда могао бити одржан.“

„Употребом немачких тенковских формација, у простору Харкова развила се тенковска битка чији се ток и резултат у немачким војним круговима просуђује са пуним поуздањем“ — јавља извештач „Пестер Лојда.“ *„Опсег тих борби наговештава се саопштењем да су досад већ 234 совјетска тенка у тим борбама уништена или заплењена. Међу овима се налазе и најтежи тенкови најновијих конструкција из совјетских, као и британских и америчких творница. Уосталом, сад је положај у битци код Харкова очигледно већ знатно у знаку немачких противоперација“.*

*

„Нојес Винер Тагблат“, у уводнику под насловом „Људски резервоар Индије“, разматра улогу Индије у прошлости, у служби Великој Британији, те тиме између осталог: „У последњем рату, први пут је јасније испољена улога коју Индија сада и у будућности има да игра за Енглеску: она нема да служи само као тржиште за добра и новац, него и да служи своме господару својим великим богатством у крви и у људству“.

„Матерња земља Енглеска са својом производњом никако више не стиже за ону улогу коју хоће да игра у светској политици. Она би, без потпоре пошиљкама из Сједињених држава, давно већ пошла била путем Француске. Било је карактеристично да се чак и Сједињене државе труде да саучествују при мобилизовању вредних руку у Индији. Јер, подређеност англосаксонских сила у броју запослених према обиљу снага које Европа у томе погледу може да мобилише, највећа је слабост наших противника. Они жуде за „људским резервоаром“, не толико што требају купце, него раднике. Кина, то море људи, јефтиних људи, већ је изгубљена. Индија је последња велика резерва, јер доминиони су сиромашни у људима, а што се тиче матерње земље саме, она, као што довољно знамо, од тога скупоценог добра има исто тако мало да да као и Сједињене државе“.

„Да би избегла што је сад наступило, Енглеска је читаво столеће цео свет стављала у покрет. Сада стоји на граници Индије једна велика копнена сила, која је истовремено у оним водама и надмоћна. Капије су већ разбијене . . .“

*

„Пестер Лојд“, у разматрању англосаксонских стремљења на Медитерану, пише између осталог: „Англосаксонске тежње излазе у правој светлости тек кад их се ближе разматра у перспективи немачког напредовања на полуострву Керчу. После Керча, имало би се набацити не само питање Кавказа, него истовремено, или можда још пре, питање Црног Мора. Успеју ли овде немачке намере, онда ће за сразмерно кратко време јаче бити узет у ратна збивања Блиски Исток, који стоји под британском влашћу односно под британским утицајем. Да не би од таквога развоја били изненађени, покушавају сада Англосаксонци да још расположиве могућности исцрпу, и да та подручја још јаче упрегну у своју властиту ратну машину“.

„Њихова стремљења, међутим — пише даље „Пестер Лојд“ — не простиру се само на јаче сажимање властитих утицајних подручја, него прелазе и на подручја која се британским ратовањем нити имају нити хоће да имају каква посла. Мислимо притом на Турску, која све јаче доспева, противно својим искреним намерама, међу англосаксонско-совјетске кљеште. Док с једне стране Совјети све оштрије говоре против Турске, чује се с друге стране да је англосаксонска флота у североисточном средоземном простору сакупљена с намером да Турској одузме вољу за слободне одлуке“.

„Било би, дабогме, наивно веровати — подвлачи на крају лист — да силе Осовине сада неће ништа друго радити него размишљати о даљим корацима противника. Поред немачког напредовања у црноморском простору, свакако је предузето оно што је потребно да, после одласка трију Кенингема, и америчко—британско—совјетско трозвежђе узмогне поновити што су учинила та тројица: удаљити се, не баш најславније, са тога историског попришта“.

Берлин о говору норвешког емигрантског министра Лиа

Берлин, 20 маја. (НШТ) — Међу говорима министара емигрантске владе у Лондону, поводом такозваног „дана норвешке народне свечаности„ у берлинским политичким круговима привукао је пре свега пажњу говор бившег норвешког министра спољних послова Лиа. У Вилхелмштрасе указују на то да је Ли категорички изјавио да ће Норвешка после рата — обзиром да је неспособна за одбрану — препустити на сопственој територији базе Енглезима и Американцима. Ова изјава није у Берлину изазвала пажњу толико због варљивих пада норвешке емигрантске владе о будућности, већ због тога што је експ министар Ли јасно признао да жели страним државама да стално препусти базе у Европи и тиме Норвешку жели претворити у америчку базу против Европе.

*

Зашто је адмирал Кенингем послат у Вашингтон

Стокхолм, 20 маја. (НШТ) — Према лондонским дописнику „Свенска Дагбладета“, у енглеској престоници сматрају да је слање сер Ендрју Кенингема у Вашингтон први корак ка чишћењу у енглеском поморском генералштабу. Сер Дагли Паунд, сада први поморски лорд, у последње време поново је био предмет жестоких напада. Њега оптужују да се није могао довољно прилагодити новим методама поморског ратовања.

Кенинтема, напротив, сматрају нарочито способног за заменика Паунда, јер је за време трогодишње делатности у Средоземном Мору показао да је постигао остварење сарадње флоте копнених и ваздухопловних снага. Изгледа, међутим, да Черчил није вољан да се одрекне сарадње са Паундом.

АНГЛОСАКСОНЦИ НАМЕРАВАЈУ ДА НАПАДНУ И ФРАНЦУСКО ОСТРВО РЕИНИОН

Лисабон, 20 маја. (НШТ) — Према извештајима из Јужне Африке, Енглези припремају против француског острва Реинион сличну акцију као и против Мадагаскара. Острво Реинион налази се 420 миља источно од Мадагаскара и под влашћу је владе у Вишиу. Према извештају „Журнал де Комерсна“, листа блиског енглеској амбасади у Лисабону, у Јужној Африци је наишла на велик одјек изјава француског гувернера Реиниона у којој је гувернер јавно осудио Енглезе због акције на Мадагаскару. У енглеским дипломатским круговима мисли се да се ускоро може рачунати са савезничком акцијом против Реиниона.

ХАПШЕЊЕ КОМУНИСТА У РУАНУ

Виши, 20 маја. — (ДНБ). У индустриском граду Руану, у непоседнутој зони, ухапшено је последњих дана 19 комуниста, који су на Дан рада, 2 маја делили комунистичке летке међу становништвом. Приликом претреса у њиховим становима нађена је велика количина комунистичког материјала.

Над Алжиром дошло је до огорчене борбе између француских и британских авиона

Алжир, 20 маја. — (ОФИ). У уторак, око 9 часова пре подне, један британски хидроавион у пратњи неколико бомбардера прелетео је алжирску обалу и кружио дуже времена над територијом Алжира. Француска стража, чија је дужност да мотри на кретање авиона дуж обале, обавестила је о томе своју команду и француска је одмах ступила у акцију. У исто време једна британска торпедњача испалила је неколико топовских метака на француске баркѐ, које се налазе у служби Црвеног крста. У жестоким ваздушним борбама које су вођене између француских и британских авиона, суделовала је и француска контраавионска артиљерија. Према досадашњим информацијама, у овој борби оборена су два британска и један француски авион.

Берлин о совјетским извештајима о битци код Харкова

Берлин, 20 маја. (МТИ) — ДНБ доноси допунски извештај немачке Врховне команде од понедељника:

Совјетско војно вођство покушава узалуд да по цену неразумних масовних напада, које је започело у харковској области, растерети јужни фронт коме прети велика опасност. Због велике ударне снаге немачког одбијања напада, покушани бољшевички напади великих размера тенковима завршени су тешким губитком материјала. Совјети не само да нису постигли ни најмањи резултат код Харкова, већ, напротив, немачке трупе су наставиле са успешним противнападима. Број заробљених бољшевика на полуострву Керчу је десет пута већи од броја немачких војника који су наводно, према совјетској пропаганди, пали у совјетско ропство код Харкова. Већ и из ове појединости види се јасно величина немачког успеха постигнутог на Керчу, а мали значај совјетских операција у околини Харкова. Јаки противнапади немачких трупа тако су изненадно затекли бољшевике, да са совјетске стране сада шире лажну тврдњу да су се немачке трупе уступчавале да крену у противнапад. Међутим, немачки војници су баш код Харкова, као и на осталим секторима фронта дали доказа највећој борбености, храбрости и издржљивости.

Веома јака јапанска флота ближи се Аустралији

Лондон, 20 маја. — (НШТ). Из Сиднеја су стигле вести у енглеску престоницу, по којима се аустралиским обалама приближава један ванредно јак јапански одред флоте. Према овим вестима, јапански одред флоте је још јачи него јапански одреди у Коралском Мору. Најновији извештаји дали су повода дискусији. Дописник „Дејли Телеграфа“ доноси мишљење добро обавештених аустралијанских официра. Према овоме несумњиво је да је врло вероватно једно продирање Јапана према Аустралији, али у садашњим околностима никакав знак не указује да би се ово продирање у најскоријем времену могло и десити.

Јапанци припремају из четири правца напад на Кину

Цирих, 20 маја. — (БТ). Према вестима приспелим из Цириха, четири јапанска јака одреда спремају се за напад на Кину. Један ће кренути из Бурме, други из Индокине, трећи из провинције Чекјанг, а четврти из области Жуте реке.

Бомбардовање Енглеске и Немачке

Берлин, 20 маја. — (ДНБ). Како ДНБ са војне стране сазнаје немачки борбени авиони успешно су напали запаљивим и експлозивним бомбама подручје једног пристаништа на источној енглеској обали.

Британски бомбардери извршили су прошле ноћи узнемиравајуће летове над југозападном Немачком. Запаљиве и експлозивне бомбе проузроковале су материјалну штету у квартовима за становање у неколико градова. Према досадашњим вестима, оборено је пет авиона.

„Дојче Дипломатиш-Политише Кореспонденц“ о готовости немачког народа за борбу до победе

Берлин, 20 маја. (ДНБ) — *„Дојче Дипломатиш-Политише Кореспонденц“* пише следеће:

— Док Англосаксонци са ове и са оне стране Атлантског Океана речима и писањем сада изненадно желе да претставе ствар као да би постојала могућност споразума са немачким народом, ако се на време преда — сада су ове изјаве сигурно инспирисане из сасвим других унутрашњих политичких узрока. Месецима већ труде се у Енглеској и у Сједињеним државама да увере становништво да је немачка снага због блокаде и рата на Истоку, изнурена. Међутим, сада, због разочарења поводом догађаја у Тихом Океану, као и све строжија ограничења у овим државама, створила су потребу констатације да нису узалуд допринели и девојчинове све жртве.

Они хоће да увере, да је немачки народ слаб и жути за миром. Убрзо ће се изгубити ова ова маштања. Код народа Енглеске и Сједињених држава убрзо ће овладати горко сазнање, да је Черчил био тај који је Империју увукао у пропаст. Немачка, међутим, и силе са њом у савезу, све дотле неће напустити борбу, док из њиховог живота не нестане утицај англоамеричких снага и док не учине потпуно немоћним бољшевичког савезника ових сила.

Непознати авиони над Вишијем

Виши, 20 маја. — (БТ). Како се званично саопштава, данас рано изјутра авиони непознатог порекла дуже времена кружили су изнад Вишија. Чим су непознати авиони примећени, контраавионска артиљерија ступила је у пуно дејство.

Војвода од Глостера сматра да Савезници треба да повећају помоћ Совјетској Унији

Цариград, 20 маја. — (НШТ) Већ два дана војвода од Глостера налази се у Палестини, те је у уторак у Јерусалиму примио претставнике штампе, којом приликом је дао прилично опсежну изјаву о данашњој ратној ситуацији. Брат енглеског краља рекао је између осталог и следеће:

— Нема сумње да Јапан спрема скори напад против Аустралије и ми морамо на то бити за сваки случај припремни. Исто тако није искључено да ће Јапанци већ у блиској будућности извршити напад и на Индију. Упркос великим губитцима које су Савезници у последње време претрпели у борбама на Далеком Истоку, по мом мишљењу њихова је дужност ипак да повећају помоћ Совјетској Унији.

КАНАДСКА ВЛАДА ЈОШ НЕ ЖЕЛИ ДА ПРЕКИНЕ ОДНОСЕ СА ВИШИЈЕМ

Амстердам, 20 маја. — (ДНБ). Канадска влада решила је да не наступе никакве промене у односима са француском владом, како је то претседник владе Макензи Кинг саопштио у уторак у Парламенту.

Немачко мишљење о совјетској жељи за излазак на море

Берлин, 20 маја. — (ДНБ) Са немачке надлежне стране се јавља да је један угледан правник у Њујорку говорио о совјетско-америчким односима и при томе се позвао на поверљиве оригиналне изворе из којих се види да совјетска влада одлучно захтева излазак на отворено море.

У Берлину такве совјетске жеље не претстављају никакву новост, тим пре што су енглески политичари, на пр. Иден и Крипс, већ раније давали изјаве у том смислу. У овдашњим надлежним политичким круговима се потсећа на раније захтеве Совјетске Уније у погледу изласка на отворено море. Совјетски комесар спољних послова Молотов је у своје време, за време боравка у Берлину, изјавио да је жеља совјетске владе да добије слободан пролаз кроз Дарданеле. Међутим, јасно је да совјетски властодршци, под појмом „отворено море“ индиректно помишљају на излазак на Атлански Океан. У првом реду они треба да осигурају себи морски пут према Нарвику, Бергену и Трондхајму са одговарајућом јаком позадином.

„ПОПОЛО ДИ РОМА“ О УСПЕХУ НЕМАЦА НА КЕРЧУ

Рим, 20 маја. — (Стефани) „Пополо ди Рима“ бави се великим триумфом савезничке војске на Керчу. Лист пише да су у овој борби уништене три совјетске армије и огромна количина ратног материјала. И у области Харкова очекује неуспех Тимошенкову војску. Немачки противнапади такође су једним ударцем зауставили совјетско продирање и, после значајног губитка у људству и ратном материјалу, натерали на повлачење бољшевике. У области Харкова први пут су употребљени совјетски тенкови огромних размера, као и енглески и амерички тенкови. Немачка противтенковска одбрана, међутим, тако је савршено дејствовала да су Совјети изгубили 450 тенкова, међу којима и неколико совјетских новог модела. Због немачког противнапада повлачење ће имати врло тешке последице за Тимошенкову војску, јер нови положаји, заузети од Немаца, далеко превазилазе почетну линију совјетских напада.

РЕКС

Бригада смрти

У главним улогама:
Клодет Колбер и Роналд Колман

ПАЛАС

Из живота младога Шилера
Револуционар
Хеинрик Георг, Хорст, Лил Даговер, Ф. Каизлер

АПОЛО

ВАШАР ДЕВОЈАКА
Селецки З., Шарди Ј. и Латабар К.

ОДЕОН

Чуварница број 5
Јавор Пал и Була Елма
689

Може се и без бензина

Гасни генератор у служби немачке ратне привреде

И друге европске државе угледале су се на немачки пример

У првом периоду рата мислило се да ће за Немачку једна од њених слабих тачака бити снабдевање течним горивом. Доцније се, међутим, показало да то није тачно.

Ако се упитамо како је могућно да се није јавила оскудица у течном гориву — одговор ћемо добити, ако се позабавимо питањем извора из којих се црпе ово гориво. Најпре је у Немачкој била спроведена политика стварања резерви, која је почела четворогодишњим планом, а касније настављена тако, да је снабдевање немачке војске могло да се обавља несметано. Доцније је дошао технички напредак у употреби погонског гаса, као и све већа употреба гасних генератора.

ЕЛЕКТРИЧНИ МОТОРИ СЕ ЗАМЕЊУЈУ ГАСНИМ

Као домаћи погонски материјал дошао је у првом реду у обзир гас у боцама. То је била мешавина профана и бутана. Али количина овога гаса није се могла повећати, јер се он добија у одређеном односу према синтези бензина, а сем тога потребне су велике количине челичних боца и челичног материјала за транспортна уређења. Остали гасови, као например, гас за осветљење (илин) или метан мало су узети у обзир. Додуше, први гас се производи у малим количинама, али се може услед слабог садржаја енергије само у одређеним случајевима употребити.

Надокнада ових мотора електричним моторима не може се уопште спровести, већ би се морали поједини конкретни случајеви испитати.

Изабран је најзад гасни генератор, који је био у стању да савршено замени електрични мотор, а који је већу првом периоду рата био тако добро употребљен. Производња ових генератора је у Немачкој нагло повећана, тим пре што Немачка располаже са свим потребним материјалом за погон ових генератора, а то су: дрво, тресет и угаљ.

Највише се употребљава генератор на дрво и тресет. Овај генератор је већ пре рата био подробно испитан и усавршен, па је било могућно да се у овом рату одмах уведе у привреду. Било је приговора да Немачка увози дрво, па ће велики број генератора убрзати потрошњу резерви дрвета, али овај приговор ни у ком погледу није био оправдан, јер се приступило сакупљању огромних количина отпадака дрвета, у самом Рајху тако да је употреба генератора била осигурана и без увоза дрвета из иностранства.

Употреба генератора са фосилним погонским материјалом није била могућна, јер технички развитак ових врста генератора још није толико напредовао. Генератори на угаљ могу се употребити у предузећима у којима је људство обучено за њихову употребу и које има довољно техничке спреме. Стога ова врста генератора није могла да се употреби у великој мери. Ипак, за стални погон генератори на угаљ могу се врло добро употребити, па се данас у Немачкој свестрано употребљавају у занатству и индустрији.

ЗАШТО СЕ СВЕ УПОТРЕБЉАВАЈУ ГАСНИ ГЕНЕРАТОРИ

Генератори се употребљавају за погон теретних кола, у речној пловидби, код машина које се морају покретати и код стално стационираних предузећа, сем тога, може се рачунати, да ће се у пољопривреди, у првом реду, употребљавати шлепери са планинским гасом, чији се технички развитак налази пред коначним решењем, тако да ће немачка привреда већ идуће године располагати са великим бројем оваквих шлепера.

Као један од првих предуслова за што веће ширење генератора јесте да индустрија која производи генераторе, не буде одељена од индустрије мотора, већ, напротив, да се обе солидаришу и заједнички раде. Ове смернице је прихватила целокупна немачка моторна индустрија, и то је најбоље јемство да ће се гасни генератори све више популарисати.

У употреби генератора Немачка није остала једина држава, јер су њихову употребу прихватиле и друге европске државе. Балтичке државе, државе у Скандинавији, неке балканске земље и Италија, а у последње време и Шпанија и Португалија, све више употребљавају гасне генераторе. Генератори данас у европској привреди играју све већу улогу.

Ситне вести из иностранства

— У Србији образовано Министарство пошта. Како се из Београда јавља, Влада је донела одлуку да се образује Министарство пошта. Министар пошта још није постављен.

— Милион и по италијанске школске деце добијају бесплатан ручак. Већ од децембра прошле године милион и по италијанске школске деце добијају бесплатне ручкове у 20.000 кухиња. Деца већином добијају комплетно јело, које се састоји од меса, варива и јаја. Где деца не добијају топла јела, тамо им се сервира млеко, хлеб и пекмез или воће. Организација фашистичких омладинаца ставила је за ову годину у ову сврху на располагање 137 милиона лира.

— Нови државни „бонови за штедњу" у Француској. С обзиром на знатно скучене могућности примене готовог новца у Француској, влада ће издати нов тип државних папира, тзв. „бонове за штедњу", намењене у првом реду за пољопривредне кругове, са четворогодишњим роком и укамаћењем од 3%. Особеност нових бонова је да ће они у извесним случајевима потребе — при куповинама пољопривредних добара, или занатских предузећа, при лошој жетви итд. — бити исплаћивани, на захтев, и пре истека рока од 4 године.

— Међународни воз између Италије и Балкана са везом у Мађарској. Из Загреба се јавља: Према саопштењу хрватске дирекције железница недавно је стављен у саобраћај нов међународни брзи воз, који ће саобраћати између Торина, преко Милана, Венеције, Трста, Загреба, Београда, Ниша и Софије до Солуна. Овај воз ће имати и кола за спавање, вагон ресторан, а у Загребу ће имати везу са мађарским возовима.

— У Београду строго ће се контролисати да ли су сва земљишта засејана. Као што је већ раније јављено, Пољопривредни радни одбор Београдске општине издао је наређење да се сви плацеви, необрађена земљишта у атару града имају засејати поврћем. Сада ће се извршити контрола и преглед свих тих плацева да ли су обрађени и да ли су кућевласници и заједнице, које су се примиле тог посла, стварно засејали примљене површине. Сви они, који то нису учинили, биће строго кажњени.

— Београдска деца у Швајцарској. Према једном споразуму постигнутом између српског и швајцарског Црвеног крста, ових дана одлази једна већа група београдске деце на летовање и опоравак у Швајцарску. Из Швајцарске већ је упућена специјална композиција, тако да ће крајем ове недеље прва партија деце отпутовати за Швајцарску.

— У Шведској дневни оброк цигарета за мушкарце 10, а за жене 5 комада. Као и у многим осталим европским земљама, сада је и у Шведској решено да се почев од 1 јуна заведу строга ограничења на пољу потрошње дуванских производа. Према владиној наредби дневни оброк у цигаретама биће за мушкарце 10, а за жене 5 цигарета.

— У Енглеској једу птице певачице. Према вестима „Дејли Скеча", у Енглеској узима велике сразмере тамањење разних птица певачица — шева, косова, сеница итд. — које сервирају по ресторанима. Гостничари сразмерно јефтино купују те птице од „ловаца", којима плаћају н. пр. за три шеве 1.3 шилинга. Ова нова деликатесна храна тумачи се чињеницом да грађанству не стоји на расположењу довољно друге хране.

— Ајкуле на италијанској обали. У близини Палерма рибари су, уз морску обалу, опазили једну ајкулу, коју су после великих напора, успели да улове. Риба је била тешко 700 кг., а дугачка 8 метара. Друга једна ајкула, дугачка око 10 метара, заплела се била у мрежу код Порто Ферајо, али је успела да се отме.

— У Атини због пегавца затворени сви локали. Због велике епидемије пегавца, која је избила у грчкој престоници, атинска полиција је наредила — како јавља ДНБ из Атине, да се привремено затворе сва позоришта, биоскопи и други слични локали. Као што је познато, у Атини већ неколико дана пустоши зараза пегавог тифуса.

— Поново се успоставља ваздушни саобраћај између Европе и Јужне Америке. Како „Пополо ди Рома" јавља из Буенос Ајреса ускоро ће бити успостављен редован путнички ваздушни саобраћај између Европе и појединих јужноамеричких држава. Овај ваздушни саобраћај у прво време ће одржавати само Шпанија Употребљаваће се шпански и немачки апарати, који се данас налазе у Рио де Жанеиру. Авионима ће управљати шпански пилоти.

ВЕСТИ

— Слава св. Николајевског храма. Данас, по подне бденије почиње у 5 часова. У петак на летњег Св. Николу храмну славу Архијерејска служба Божија почиње у 9 и по часова.

† Ернеста Слезак. Јављају из Будапеште да је онде у 70 години преминула **уд. Ернеста Слезак,** супруга поч. **др. Лајоша Слезака,** бившег дугогодишњег народног посланика града Ујвидека у пештанском сабору. Са њом одлази у гроб један члан угледне наше породице, која је у животу нашег града играла значајну улогу, а која је многе наше суграђане задужила доброчиним и племенитим делима. Покојница је сахрањена јуче у Будапешти.

— Оба дана Духова радње у Ујвидеку биће затворене. Удружење трговаца обавештава заинтересоване да на Духове, у недељу и понедеоник, радње имају бити затворене. На духовски понедељак могу бити отворене цвећарске радње, трговине животним намирницама, бонбоњере и сл., које и иначе недељом нису затворене.

— Предавање о индустријским, трговачким и занатским нормама у Мађарској. У Удружењу трговаца одржао је прексиноћ предавање г. др. Капосташ Иштван, саветник Земаљског савеза индустријалаца. Тема предавања је била о индустријским, трговачким и занатским нормама, које важе у Мађарској. Предавача је претставио публици г. др. Сабо Михаљ, секретар овдашње експозитуре Земаљског савеза индустријалаца (ЗОС-а), а били су представници Града, Бароша, разних привредних установа и други.

— Данас по подне у Конзерваторијуму одржаће се ученички концерт. Овај, четврти по реду домаћи концерт, почиње у 6 часова увече. Гости су радо виђени.

— Саопштења Градског апровизационог звања у Ујвидеку. Градско апровизационо звање упозорује све пекаре да је најстрожије забрањено печи кифле. Исто тако забрањено је да се недељом држа отворене пекарске радње. Они, који се о ово огреше, биће најстрожије кажњени. — Позивају се сви месари, који се нису користили упутницама за набавку свиња, издатим за месец април и раније месеце, да их у сопственом интересу одмах врате Апровизационом звању (соба бр. 41). — Исто тако упозорују се гостионичари и ресторатери да хлеб и тесто издају само на односне карте, јер ће потребне количине хлеба, односно брашна добити само на основу купона, које предаду.

— У пажњу грађанству — бојно гађање у каћском атару. Градоначелник града Ујвидека обавештава грађанство да ће на дане 27, 28 и 29 о. месеца месни погранични ловачки батаљон вршити убојна гађања на терену источно од Дунавца према Каћу, дакле на терену каћског атара. Гађање ће се вршити од 6 часова ујутро до 7 часова увече. Због тога на угроженом терену биће ограничен саобраћај између Ујвидека и Каћа, јер ће војне власти саобраћај на овом путу пуштати само у одређеним размацима.

FRANZ JOSEF
ГОРКА ВОДА

— Левенте за војнике на Источном фронту. У седамдесетшест села мукачевског среза левенте су приредили скупљање милодара за хонведе на Источном фронту. Нарочито су се истакла села Страбичево и Лохово, чији су команданти левента капетан г. Мако Имре и поручник Кинч Пал. (б.)

— Необично самоубиство. У селу Драва Чехи код Печуја нађен је обешен тамошњи поседник Золтан Ковач на чијем лицу се налазила рана од револверског метка. Како је истрага утврдила Ковач је отишао на таван, ставио око врата омчу, а затим је испалио револверски метак себи у главу, па је онда пао и обесио се.

— У пажњу трговцима брашном. Градско апровизационо звање упозорује све малопродавце брашном, који су на купоне за фино брашно издавали пиринач, како је то најновијом наредбом предвиђено, нека оваке купоне обележе латинским словом „П“ оловком у боји, како би се знало да је на односни купон издат пиринач, а не брашно.

— Од задобивених повреда умро је у Петрецу Копчак Иштван, земљорадник, стар 45 година. Њега је неки непознати човек ударио на пијаци и он је са тешким повредама пренесен у овдашњи санаторијум г. др. Јаковљевића, где је одмах оперисан. После тога он је враћен кући, где је после неколико дана умро од задобивених повреда. Власти, које су сада обавештене о овом случају, повеле су истрагу.

— Суђење паланачком месару по закону о сузбијању скупоће. Пред кривичним већем овдашњег суда, као судом за сузбијање скупоће одржано је суђење Шефер Петеру и жени му Ани, месарима из Паланке, који су оптужени да су у новембру прошле године продавали свињску мast по 4 пенга за килу, дакле изнад максималне дозвољене цене. Они су делом признали. Суд их је осудио са по 6 месеци затвора, 100 пенга новчано, 200 пенга материјалне накнаде и по 5 година губитка часних права, као и да 6 месеци држе истакнуту пресуду у својој радњи. Пресуда је правомоћна, јер су се обоје задовољили.

— Престонички адвокат умро на загонетан начин. Полиција у Будапешти обавештена је да је адвокат др. Калош у своме стану у улици Демсур напрасно умро. За време полициског увиђаја лекар је нашао да су околности смрти сумњиве и зато је наредио да се изврши секција леша, како би се утврдио прави узрок смрти.

— Три младића опљачкала 37 излога. Како „Регели Мађарорсаг“ јавља, престонички детективи успели су да ухапсе Франтнера Лакатоша и Фишкала, за које је утврђено да су опљачкали 37 излога у Будапешти. Вредност украдене робе премаша 15.000 пенга.

— Развијање мађарске заставе у Земуну. Јављају из Земуна да је онде у недељу на свечан начин развијена мађарска застава у оквиру тамошње Мађарске културне заједнице. Свечаности присуствовала је делегација левента из Бешке, као и претставници немачких и хрватских витешких организација.

— За повећање броја шегрта потребна је дозвола Министарства занатства. Многе занатлије упућивале су централи Занатлиског удружења у Будапешти жалбе и молбе тражећи да им се дозволи повећање броја шегрта. Пошто постоји већ од раније наредба Министра за занатство, да се само у оправданим случајевима могу издавати овакве дозволе, упозорују се занатлије, који желе да имају већи број шегрта, да преко свог занатског удружења упуте Министарству за занатство и трговину посебну молбу.

— У пажњу трговцима сапуном. Удружење трговаца, поводом наредбе Министарства за снабдевање, у вези органичења трговине сапуном и пријаве свих количина сапуна за прање, тоалетног и за бријање, које се има извршити до 25 маја, сазвало је за вечерас, у четвртак, седницу колонијално-мешовите секције, на коју се позивају сви трговци, који се баве продајом сапуна и претстава за прање. На седници, која почиње у 8.30 часова у вече у великој дворани Трговачког дома даће се свима потребна обавештења о поступку, а истовремено добиће и сви потребне формуларе за пријаву залиха сапуна, која има да се изврши до 25 маја.

— Издавање под закуп риболова у Великом Риту. Градоначелничко звање обавештава заинтересоване, да ће се право риболова у Великом Риту издавати у трогодишњи закуп, почев од 1 јуна 1941. Риболов ће се издати најбољем понуђачу на лицитацији, који ће се одржати 30 маја пре подне у 10 часова. Сва обавештења могу се добити у Градском економском звању свакодневно од 10—12 часова.

— Хлеб и брашно могу се издавати само на карте чији је рок доспео. Према једној наредби министра за јавно снабдевање, пекари и трговци могу хлеб и брашно издавати само на карте чији је рок доспео. У многим местима утврђено је да су неки трговци и пекари поступили против ове наредбе. Тако су контролни органи звања за јавно снабдевање у Нађкерешу, повели истрагу против 16 трговаца и одузели им дозволу за продају хлеба и брашна.

— Будапешта добија 1200 женских разносача поште. Поред великог броја жена, које су ангажоване као трамвајски кондуктери, да би попунили празнину, коју је рат створио одласком мушкараца на фронт, сада је и престоничка пошта ангажовала 1200 жена за службу писмоносних разносача. Ове кандидатиње преходно су прошле тронедељни течај у теорији и пракси, па су сада све ангажоване, и за који дан појавиће се у униформама са писменим поштарским торбама.

— Никлени новац примаће се само до краја маја. Како се из Будапеште јавља, државне благајне дужне су да примају никлени новац од 50, 20 и 10 филера, само до 30 маја, док ће филијале Народне банке тај новац замењивати најдаље до 30 јуна. Због тога се публика упозорује да се што пре постара о благовременој замени никленог новца. Поште у провинцији дужне су да никлени новац примају и замењују за челичне новчанице до 30 маја.

— Карпатска поља су засејана. С обзиром да је прошло лето било влажно и хладно, кукуруз није ни сазрео, а кромпир је сагњило од силних киша. Због тога је у пролеће настала прилична оскудица у семењу. Народни посланици овог краја гг. Едм. Жегора, Мик Демков и Ђ. Бенца посетили су регентског комесара за Карпатски крај г. Вилмоша Томчањија са молбом да се народу стави на расположење потребно семе. То је и учињено, тако, да је народу стављено на расположење семе у траженим количинама и на тај начин сва поља биће засејана. — Воћњаци већ увелико цветају. У овим крајевима роди чувена јабука „карпатска јонатанка“. — Насупрот прошлој години, када је воће много страдало, ове године у „Карпатској Калифорнији“ — Тјачевштини и у Вел. Бочковоме реону — сви су воћњаци у цвету, па уколико не буде хладноће или других временских непогода надају се добром роду. (б.)

НАЈЛЕПШИ ПОКЛОН је гарнитура женског рубља. Дивна израда, јевтине цене. „ЛИДО“, Ујвидек, Јокаи Мор улица 31. 355

— Немци из Хрватске пресељавају се у Рајх. Како се јавља из Загреба сви Немци који живе у Хрватској, а рођени су у Љубљани, која је припала Италији, биће у току јуна месеца пресељени у Немачки Рајх.

— Лековита бања „Хевиз“ (Hévízgyógyfürdő) најбоља бања на свету за реуматичаре, поред тога идеално летовалиште. Обавештења и проспекте шаље Дирекција Hévíz, Zala m. Телефон 4. 811

— У Мађарској се још увек налази под водом 716.000 јутара. Јавља се из Будапеште. Државни секретар Министарства пољопривреде Барчаи, у свом реферату поднетом претседнику владе г. др. Калану, нагласио је да је прошла зима имала тешке последице и на многим местима у Мађарској дошло је због тога до великих поплава. Он је додао, да је на територији Мађарске одмах после топљења снега под водом било преко милион и по јутара земље, данас се још увек под водом налази 716.000 јутара, од тога 310.000 јутара оранице и око 406.000 јутара пашњака и ливада. Неповољним временским приликама може се приписати да надлежнима није пошло за руком, да спасу већи комплекс земљишта од поплаве. На крају је државни секретар изјавио, да је држава за сузбијање поплаве разним водним задругама у земљи пружила државну помоћ у износу од 1,602.000 пенга, а истим задругама стављено је у изглед да ће ускоро добити и повољан државни зајам од око 960.000 пенга.

БУДАПЕШТА
са својих девет горостасних лековитих купатила, 115 лековитих извора, 200 извора горке воде
са дневним капацитетом од 55 мил.
са високом лекарском опремом и осталим осигураним лечењем реоме зими и лети
ЈЕ НАЈВЕЋА БАЊСКА ВАРОШ НА СВЕТУ
Сва обавештења даје: 727
Budapesti Központi Gyógy- és Üdülőhelyi Bizottság, Budapest, V., Vigadó-tér 3

— Ново радно време у фризерским радњама. Почев од данас, према саопштењу градоначелничког звања, радно време у свим берберским и фризерским радњама у Ујвидеку одређено је овако: понедеоником од 7—10 часова (а не по подне као до сада), уторак—петак 7—12, 14—19, суботом од 7—12 и од 14—21, а недељом од 7—12 часова.

— Курјаци у мају! Из Унгвара се јавља да у општини Алшо-Вереке курјаци наносе у стоци велике штете. Зверке усред дана нападају на стада по пољанама, а у сутон се прикрадају у сама села, где исто мрцваре стоку.

— Вести из Хрватске. Заменик Министра спољних послова др. Вранчић обишао је подручја окупирана од стране Италијана на Далматинском Приморју и Херцеговини и том приликом одржао је говоре у Дубровнику и Мостару. — Сви загребачки листови позивају публику да не наседа алармантним вестима које су неосноване. Влада ће ускоро донети наредбу по којој ће се повући на одговорност сви они који беспосличе и шире алармантне вести. Листови јављају и о томе да су у Хрватској сви колективни уговори стављени ван снаге, који ће бити замењени новима. У новим колективним уговорима предвиђају се много повољнији услови за послопримаоце, а поред тога они ће имати и дуже одсуство него до сада. — Поглавник Павелић примио је депутацију младих усташа из Ђакова, који су том приликом имали славонску народну ношњу. У говору који им је Павелић одржао, он је нагласио, да сада, када је уједињен цео хрватски народ и сваки комад хрватске земље, треба прекинути са употребом назива који су постојали за време хрватске разједињености. Тако, уместо израза „Славонац“, „Далматинац“, „Босанац“, „Загорац“ итд. треба у будуће употребљавати назив Хрват.

— Београд добија 3000 тона брашна. Како јавља „Сидост Ехо“ главни привредни комитет Србије решио је, да с обзиром на данашње тешке прилике на пољу јавног снабдевања, престоничком грађанству стави на расположење 3000 тона брашна. Ова количина брашна биће узета из бановинских резерви.

—oo|||oo—

ПОЛИЦИСКА ХРОНИКА

— Емилу Јајину, становнику из Ујвидека из улице Јухас бр. 10, украден је из ходника Дома стараца капут. — Јожеф Хакл, који станује на Булевару Хорти Миклоша, поднео је пријаву полицији да му је непознати лопов из стана однео перину у вредности од 100 пенга. — Непознати лопови украли су од Игнаца Ериха, двоје панталона и разно одело у вредности од 100 пенга. — Полиција је по овим случајевима повела истрагу.

ЕТИЛЕН хем. чистионa и фарбара одела
ЧИСТИ СУВО
ПЕГЛА ПАРОМ
II Ракоци Ференц 4. 607 Телефон 36-32

ПРИВРЕДНЕ ВЕСТИ

— Развој мађарске индустрије. По званичним подацима, број индустриских предузећа у Мађарској се од 1921 године до данас удвостручио, а производна вредност се за последњих 20 година утростручила. Број у индустрији запослених радника се за исто време повећао са 152.591 на 366.515.

— Програм румунске сточарске политике. Главни циљеви које влада у Букурешту поставља сточарству састоје се — према једном румунском стручном часопису — у томе, да од четир милиона сељака, малих пољопривредника, постану сточари од којих ће сваки имати по две краве, 20—30 кокоши, десетак патака и гусака, а и довољно свиња. У 20.000 румунских села, сваке године би свако сељачко газдинство имало да одгоји по 2 телета, 20 до 40 прасица, 100 пилића, 20—30 патака и гусака, и 2—3000 јаја. За постизавање ових циљева, држава ће дати обилна средства, иако се има у виду да њихово остваривање, с обзиром на данашње време, неће моћи ићи брзо.

— Хрватске радничке уштеде у Немачкој. Према извештају „Берлинер Берзенцајтунга“, досада је, путем хрватских путних уреда, уручено 140.000 пошиљака уштеда хрватских радника из Немачке. Укупна сума износи близу 400 милиона куна.

— Производња вештачке гуме у Шведској. Огледи за израду вештачке гуме, који су започети у Штокхолму, према директивама и методи проф. Сведберга, носиоца Нобелове награде, знатно су већ узнапредовали, те се лабораториски радови навелико успешно настављају. Основни материјал за добијање синтетичне гуме по проф. Сведбергу је калциумкарбид, а потребни кокс доносио би се из иностранства. У току је изградња апаратуре која ће израђивати сваког часа по 1 кг. каучука.

— Производња синтетичких влакна навелико у Немачкој. Познати велики немачки концерн „И. Г. Фарбен индустри“ преузеће ускоро производњу навелико т. зв. „перлон-свиле“, која је већ дуже времена израђивана у једној већој огледној установи. Ради се о потпуно синтетичном влакну, које се, дакле, не сачињава на основи природних влакна (целулозе и животињских и биљних беланчевина), него из хемиских вештачких материја. Тканине од тога влакна су, тврди се, хемиски врло отпорне, и у том погледу премашају и природна влакна.

— Изградња даљинског пута Лемберг — Будапешт. Градња друма од Лемберга преко Стрија и Сколе до Мункача — Будапеште, која је за време зимских месеци прекинута, поново је сада настављена. Тренутно се ради део пута у подручју Сколе, одакле води друм, кроз долину Опор ка мађарској граници.

— Финско-шведска размена робе. Према недавно склопљеном трговинском уговору, који важи од 1 маја до 31 децембра 1942, обвезује се Шведска да извезе у Финску робе у вредности од 35 милиона шв. круна, железне и челичне робе и машина. Финска извоз у Шведску биће, сходно данашњим приликама у којима се Финска налази, ограничен на мање контигенте.

— Швајцарски трговински биланс у опадању. За прва четири месеца ове године, у Швајцарску је увезено робе у укупној количини од 1,191 мил. тона, према 1,602 мил. тона истом временском отсеку минуле године, што претставља мањак од преко 25%. Извоз је износио за прва четири месеца ове године 119.000 тона, према 194.000 тона прошле године, што претставља смањење за скоро 39%. Пасивни салдо швајцарске трговинске билансе повишен ј на 181,4 милиона шв. франака.

Кроз цео свет

Полиција у улози проводаџије

Трагедија лепе Миранде Алварез којој је полиција помогла да се уда

О интересантном и необичном случају, који се недавно десио у Севиљи, сада веома опширно пишу сви шпански листови. Један млади заљубљени пар имао је да прође кроз тешку и огромну борбу, док је најзад дошао до венчања. У тој огорченој и упорној борби им је севиљска полиција пружила свестрану и свесрдну помоћ. Цела ова историја потсећа на узбудљив и романтичан филм или неки сентиментални љубавни роман, па ипак је у свима својим појединостима скроз оригиналан.

Пре два месеца севиљска кројачица Миранда Алварез, сопственица једног познатог модног салона, покушала је да изврши самоубиство. Она је себи у груди испалила револверски метак, који јој је нанео веома тешке повреде. Лекари су је тешком муком спасли. Лепа сењорита Алварез је полициском чиновнику изјавила да је хтела себи да одузме живот због тога, што родитељи њеног вереника никако неће да пристану да се он са њом ожени. Младић је још малолетан и стога му је за брак потребна претходна родитељска дозвола.

Полициски чиновник, човек доброг срца и романтично расположена душа, решио је да интервенише код вереникових родитеља да даду свој благослов за брак. Позвао је родитеље младог Енрика Салвоса у полицију и употребио сву своју речитост да их убеди, како родитељи не треба да се мешају у љубавне ствари своје одрасле деце, пошто су својим упорним одбијањем већ изазвали малу трагедију, наводећи Миранду Алварез на самоубиство. Али убедљиви аргументи хуманог полицајца ништа нису помогли. Енрикови родитељи ни по коју цену нису хтели да даду свој пристанак на овај брак.

Полициски чиновник је на случајан начин сазнао, да су родитељи и њихов син страни држављани. Позвао је Енрика Салвоса. Чиновник је на уочљив начин објаснио младићу могућност подношења молбе за шпанско држављанство. У том случају, он би и без родитељске дозволе, на основу законских прописа, могао да се венча са лепом Мирандом.

У међувремену полициски чиновник је поново позвао старог Салвоса и његову жену и предочио му да ће се њихов син и без њиховог пристанка моћи да се ожени са сопственицом модног салона. Родитељи, хтели не хтели, најзад су ипак дали свој пристанак и ствар је изгледала ликвидирана, у најбољем реду.

Међутим, истога дана поподне дотрчала је у полицију сва уплакана Миранда Алварез и саопштила чиновнику да су Енрикови родитељи променили мишљење и опет неће да чују за њихов брак. Очајна у највећој мери, јадна девојка је опет почела претити самоубиством. Чиновник који се толико заузео за овај млади љубавни пар, успео ј да наговори ојађену девојку да се још мало стрпи, док њен вереник не добије шпанско држављанство, да ће цела та ствар доћи у ред и они ће се после тога моћи одмах венчати.

Благодарећи свесрдном заузимању полициског чиновника, који је у овој необичној и интересантној љубавној афери играо улогу упорног проводаџије, лепа Миранда Алварез је најзад дочекала да са својим вољеним Енриком изиђе пред олтар, па се тако њена трагедија ипак завршила „хепи-ендом“ и млади пар се недавно венчао у Севиљи, у присуству многобројног грађанства, које је младом пару приредило срдачне и бурне овације. Веселој свадбеној гозби присуствовали су, наравно, и проводаџија, полициски чиновник, као кум, а и, Енрикови родитељи.

*

СЛУЖИТЕЉ ВИШЕ ОД 18 ЧАСОВА БИО ЗАТВОРЕН У КАСИ

У кући богатог лисабонског банкара Потеграса одиграо се недавно необичан случај. Млади служитељ банкаров отворио је велики трезор у соби за рад свога послодавца, у намери да из њега извади сребрно посуђе за сервирање ручка. Кад је крочио у огроман трезор, врата су се нагло за њим залупила и он је тако постао заточеник трезора.

Пошто је Потеграс баш тога дана отпутовао из Лисабона, а он једини је знао шифру за отварање трезора, његова жена била је приморана да позове полицију и ватрогасце, кад је било сасвим извесно да је служитељ морао ући у трезор и да су се врата за њим аутоматски затворила. Ватрогасци су морали хитно интервенисати, јер је младићу претила опасност да се угуши. Ватрогасци су пуних 18 часова упорно радили да отворе трезор, па су најзад морали позвати и најчувеније лисабонске механичаре. Они су са својим модерним справама убрзо обавили овај тежак и компликован посао. Млади послужитељ је нађен онесвешћен, али му се иначе ништа није десило.

*

■ „Чиода“ је стара већ 600 година. 1842 године у Нирнбергу направљена је прва „чиода“, као млађа сестра игле, која се спомиње још од прастарих времена. Прва чиода израђена је ручним радом, а машинским путем чиоде су почели да праве тек од 1812 године, дакле пре 130 година.

Укрштене речи

Број 104.

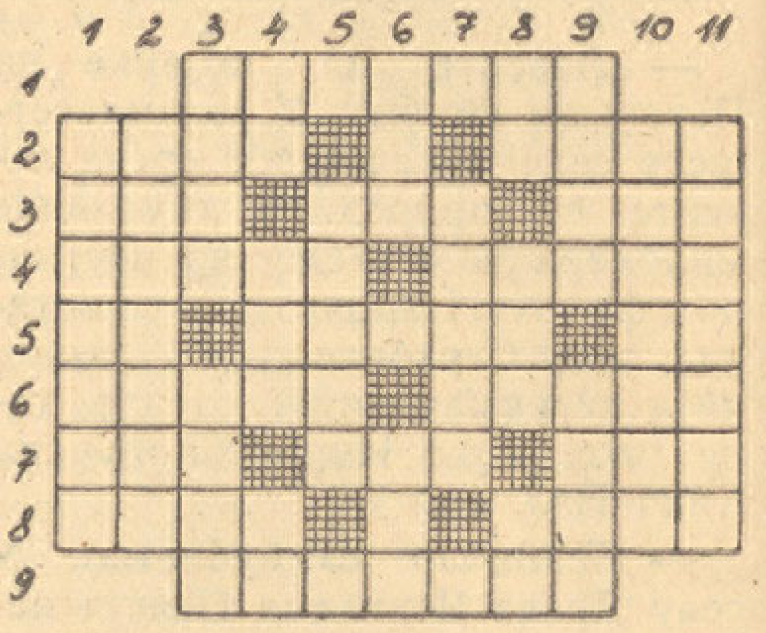

Водоравно: 1. природна непогода; 2. војна тачка — узвик — паметну; 3. ларма - ломљив - данашњи (мађарски, обрнуто); 4. велики комад леда — етапа у боксу (у падежу); 5. слово старословенске азбуке — дело Ивана Гундулића — овде (мађарски); 6. изванредно леп — ртењача; 7. краљ (француски, обрнуто) — три самогласника — индустриска биљка; 8. варош у Далмацији — самогласник — снажна; 9. кисеоник.

Усправно: 1. место у Шумадији; 2. погодна прилика; 3. квартир — кључао; 4. заменица — ти (француски) — два сугласника; 5. свеза — доцкан — сугласник; 6. скуп певача — самогласник — сати; 7. свеза — пантљика — сугласник; 8. иницијали дечјег песника — река у Босни (у падежу) — јесте; 9. крај молитве — плаћа чланарину; 10. шпицнаме; 11. завијена.

НАДГРОБНИ СПОМЕНИЦИ
ОД ЦРНОГ ШВЕДСКОГ И ЈАБЛАНИЧКОГ ГРАНИТА И КАРАРСКОГ МРАМОРА
НАЈЕФТИНИЈЕ ПО ПОРУЏБИ ИЛИ СА СТОВАРИШТА
уд. ЂОРЂА НАЈПАУЕРА и СИН.
ИНДУСТРИЈА КАМЕНА.
УЈВИДЕК, ЕРЖЕБЕТ ТРГ 2. Код главне поште

361

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Број 103

Водоравно: 1. с, б — ос — но — С(ава) Н(емањић); 2. конкубинати; 3. осин — ока — врта; 4. кукавица — лук; 5. тас — ама — мек; 6. реферат; 7. цар — сам — лим; 8. миг — Париз — чео; 9. Рута — нар — раст; 10. праскозорје; 11. А(генција) А(вала) — ас — А(лександар) К(остић) — е, о.

Усправно: 1. скок — мапа; 2. Босут — цитра; 3. Никарагуа; 4. окна — сер — прса; 5. су — ова — ф — сан — С(порт) К(луб); 6. б — ким — е — ара — о; 7. ни — Аца — р — мир — за; 8. она — а — мал — з — рок; 9. атлетичар; 10. струк — месје; 11. квин — отео.

Криминално издање

које излази на ДУХОВЕ 24 овог месеца, а може се добити код свих продавапа „НОВЕ ПОШТЕ“ као и у свима трафикама у Ујвидеку по цени од 30 филера по комаду.

КОЈА ЈЕ МЕСНАТА ХРАНА НАЈЛАКША И НАЈСВАРЉИВИЈА

По мишљењу лекара, месо живине, а нарочито пилеће, спада међу најлакшу и најсварљивију меснату храну. Оно се често препоручује и тешким болесницима. Чувени бечки интерниста, професор универзитета др. Опхолцер допуштао је својим болесницима од тифуса, који су се налазили тек у првој фази реконвалесценције, да једу пилеће груди и у неограниченој количини, иако им је стомак услед тешке болести био још сувише слаб, неотпоран и осетљив према месу. Доказано је да пилеће месо најмање оптерећује болесникове органе за варење, а поред тога је, ипак, добра и издашна храна.

*

СМОЛА КАО СРЕТСТВО ЗА НЕГУ ЗУБА

Швајцарском научнику др Лајтнеру пало је у очи да у једном швајцарском селу сви људи имају потпуно здраве и веома лепе зубе, беле као снег. Распитујући се код сељака, научник је добио одговор да у селу сви становници већ од памтивека узимају смолу, која се лучи из крушкиног дрвета и ту смолу грицкају и жваћу. Од те смоле зуби добијају леп и бео изглед и они дуго остају здрави.

*

НАЈТВРЂА ВЕШТАЧКА МАТЕРИЈА

Најтврђа вештачка материја, која по тврдоћи не изостаје много иза дијаманта, јесте у Немачкој недавно пронађени баркарбид. Та материја показује невероватан отпор према свима киселинама, које је не могу оштетити. Поред тога, баркарбид може да издржи и температуру од преко хиљаду Целзијевих степени. Ова материја налази у немачкој индустрији сада на свестрану примену.

ПРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ"

Љубавна идила у другој класи

Марио Кончини

Пошто је воз напустио станицу Киаса, лепа и враголастог погледа витка плавуша остала је насамо са младићем у другој класи. Она је кришом, испод свог илустрованог часописа, пажљиво посматрала младића, који је био не само леп, него и симпатичан, мио. Он се плавуши необично свидео и она је помислила:

— Мали, безазлени флерт за време путовања не може да шкоди... Само ми он изгледа хладан, неприступачан. Чини ми се да не воли да склапа познанства са женама у возу...

И заиста, овај младић се показао веома озбиљан и није ни једним погледом удостојио своју лепу сапутницу. Она се због тога много секирала и помишљала како би га могла навести на разговор. Она је дама, па стварно не може прва почети конверзацију са сасвим непознатим мушкарцем...

И одједном се сетила старог женског трика. Отворила је ташну и почела се шминкати. При томе су јој неке стварчице испале из ташне. Младић се одмах сагао да јој подигне те стварчице, али је при томе није погледао.

— Хвала вам, сињоре! — рекла је уз фини осмех лепа плавуша.

Он јој је додао квастну за пудер и мали брош који су испали из ташне и мирно наставио да чита новине. Она га је сада већ бесно посматрала. Тај баш неће да се упозна са њом.

Кад се воз већ приближавао Милану, плавуша је опет почела да претура по ташни и одједном је уплашено увикнула:

— Мили Боже, шта ћу сада да радим?!

Младић је погледао озбиљно и упитао:

— Шта вам се десило, сињорина?

— Изгубила сам своју возну карту... Можда је испала с оним стварима које сте ми ви малочас подигли са пода...

Обоје су се сагли и почели да траже по поду купеа и испод седишта. При томе су им се прсти и тела често додиривали и плавуша се сва заруменила у лицу. Она је чула његово дубоко дисање и као да је осетила дах страсти лепога младића. Љубавна идила у купеу друге класе почела се природно развијати...

Плавушину вовну карту нису нашли, али су се зато нашла њихова уста. Хладнокрвни и озбиљни младић показао се као темпераментан љубавник и лепа плавуша је зажелела да у његовом топлом загрљају путује још дуго, негде до најудаљенијег краја Италије...

*

Најзад су стигли у Милано. Он је озбиљним гласом упитао плавушу:

— А шта ћемо сада, Ђована, без твоје возне карте?

Она се збунила, а затим је одговорила:

— Ја немам код себе новаца... Само нешто ситнине за трамвај... А карта се мора платити цела, па још и казна...

— Наравно! — одвратио је Лодовико. — Али ја те нисам питао за новац! Мене моја жена чека на железничкој станици и тешко мени ако ме види у друштву једне лепе жене!... Знаш, она је много љубоморна... Него да решимо ствар овако: ја ћу ти дати своју карту, а ја ћу платити нову карту.

Ђована је радо пристала на то и страсно загрлила Лодовика пре него што су се растали. Она је добила његову посетницу, а он је од ње добио њену адресу. Обоје су желели да се у купеу друге класе започета љубавна идила продужи и у Милану... Наравно, да Лодовикова жена о томе ништа не сазна.

*

После два дана поштар је донео Лодовиковој жени новчану упутницу на 65 лира. Она је зачуђено прочитала кратак текст на купону упутнице:

„Мили мој Лодовико! Враћам ти за другу класу плаћених 65 лира. Ето, видиш да спадам у ред поштених жена. Твоја Ђована".

При томе је Лодовикова жена верно замишљала како та поштена Ђована седи у крилу њеног мужа. Кад је Лодовико дошао кући, његова горопадна жена га је дочекала бесним гласом:

— Реци ми, како се ти усуђујеш да путујеш са женама, које немају новаца чак ни за возну карту?! И какво је то поштење од једне жене која враћа новац за карту, а отима другој жени мужа?...

Лодовико је на то слегнуо раменима и рекао:

— Шта ја могу, драга Беатричо, кад сте ви све жене страшно расејане?... Ето, и та Ђована тако је брзо заборавила да сам ја ожењен.

Купац (без предаха): Дакле, молим вас, ово је нечувено, ово је страшно, ово је непоштено! Ви сте мени продали папагаја, рекавши да зна говорити. Код мене је већ недељу дана, ни речцу није проговорио, ћути као заливен. Реците ми молим вас, шта то треба да значи, како ви то мислите протумачити?

Трговац (флегматично): Проста ствар. Није могао да дође до речи од вас.

Оноре Морлен 19

— Уосталом, од свега ми се највише свиђа море. Не, то није тачно. Све ми се овде свиђа: мале маслине, чији листови имају боју човека који долази из тропских крајева... ова плажа... ови симпатични људи. Све је то заносно и дивни!.. Ах, ето, одлази Жан и доноси нам каву..

— Ја се не зовем Жан, мадам...

— Извините, Андре...

— Моје име је Жерар...

— Па да, разуме се... Хвала, Жерре. Драги, колико коцки шећера стављаш у каву?

— Две.

— Узми их. Али немој да их омирисаваш пре него што их ставиш у шољу. О, Боже, како је тешко данас тебе разведрити и насмејати! Ја ти ту непрекидно брбљам, а ти ми једва одговараш... Јеси ли ноћас добро спавао?

— Јесам.

— Ја сам спавала као заклана, а да ме није напао москито, можда бих и сада још спавала. Па ипак, хотелске постеље нису ни близу толико удобне као сеоске. Сећаш ли се оних постеља, у оној малој гостионици у Галбрену, где смо лежали на перини скоро два метра високој? И кад сам погледала на под са те висине, осетила сам вртоглавицу. Али ипак, било је дивота у том перју спавати! Зар ти ниси то исто осећао, Пјере?

— Наравно.

— Знам да си ти постао од неког времена сасвим равнодушан, па ми се чини да ти је моје брбљање помало и досадно...

— Шта тиме желиш да кажеш?...

— Драги мој пријатељу, немој се узрујавати! Ти си мало нерасположен, стално мислиш на твоје послове. Али, имај на уму да си ти сада на отсуству, да проживљујеш своју прву љубавну авантуру, па стога одбаци све те тмурне мисли! О, немој ме тако љутито гледати... Ја не желим да ти досађујем непријатним стварима.

— Знаш, ја и не мислим толико на своје послове, колико на то како се ствари у Паризу развијају после мога »хапшења«. Ето, зато сам мало нерасположен.

— То су све глупости, мили мој кретенчићу! Ти се сада налазиш на једном од најлепших места на земљиној кугли, не мораш ништа да радиш, поред тебе седи лепушкаста млада жена... Имаш, једном речју сва уживања. Ту ти је море. Ту ти је сунце. Око тебе се шири опојан мирис мимоза. Чуј: цврчци су почели са својом умилном музиком и већ то је довољно да човеку растера нерасположење и тмурне мисли. Али, како видим, моје речи нимало не утичу на тебе, јер са твог чела још није ишчезла та дубока и ружна бора. Не, то је заиста глупо, а ја ту бору никако не могу да трпим! Чујете ли ме, поштовани господине?

— Добро. Отићићу козметичару да ми ту бору уклони...

— Ето, најзад, ипак почињеш да говориш и постајеш духовит! Мени је добро познато шта теби фали. Овај предео ти много не прија, није ти довољно леп, јер ту у близини нема казненог завода. Ти си своју жену убедио да си затворен, па сада уображаваш да би у једној вароши, где постоји казнени завод, имао мање гриже савести. Ти као да осећаш неку чежњу за тамничким ћелијама, као што песник чезне за својом музом. Како ми се чини, ти се у својој слободи нимало не осећаш добро. Чак помишљаш и на то, да би се ти много боље осећао у бајбоку, него кад самном шеташ под руку кроз парк.

— Ти си будала, Лорета.

— Добро познајем мушкарце, а ни ти се не разликујеш много од осталих. Колико мало је мушкараца, који своју жену варају, а да при томе не мисле стално на њу. Ожењени људи, који се упуштају у љубавну авантуру, верују увек, да су стекли љубавницу... То није тачно: они сасвим просто варају своју жену. Ти разумеш ову фину разлику. Доказ: твоја бора. Буди једном искрен и реци ми: о чему размишља та бора?

(Наставиће се)

Данас

Четвртак, 21 мај 1042.

Феликс, јеванђелист Јован, Арсеније Велики.

Сунце излази у 4 часа и 11 минута, залази у 19 часова и 45 минута.

✱

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ:

Ненадовић мр. Владислав, Мусолини ул. бр. 12 (телефон: 23-95).

Ралетић-апотека, II Ракоци Ференц ул. бр. 2. (телефон 21-00).

✱

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођени: једно женско дете.

Венчани: Мартин Ерне, прив. чин. и Ходи Маргит, прив. чин.

Умрли: Младежић Иван, надничар 35 год. стар.

✱

РАДИО

21 мај 1942

БУДАПЕШТА. 7.00: Јутарња музика ● **10.15:** Потпури и валцери ● **19.20:** Певање арија ● **12.10:** Војни концерт ● **14.00:** Из програма радио оркестра ● **15.20:** Из програма радио Каша ● **17.15:** Листова XIV Мађарска рапсодија ● **17.55:** Концерт полицијског оркестра ● **18.45:** Пренос хрватских народних песама из Загреба ● **20.25:** Музика за војнике ● **21.25:** Пренос музике за игру из Финске ● **20.10:** Оркестарска дела ● **23.25:** Забавна музика.

✱

МЕЂУНАРОДНИ ИЗВЕШТАЈ О ВОДОСТАЈУ

20 маја.

Дунав: Комаром 501 (—13), Будапешт 477 (+13), Пакш 380 (+38), Баја 470 (+42), Мохач 471 (+34), Бездан 493 (+34), Гомбош 486 (+18), Ујвидек 480 (+8).

Драва: Барч 069 (—29).

Тиса: Вашарошнамењ: 430 (—103), Токај 624 (+14), Тисафиред 596 (+10), Чонград 611 (+20), Сегед 673 (+23), Тител 564 (+4).

✱

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА ИЗ УЈВИДЕКА

Одлазак возова:

За Будапешту 5.55 (брзи), 13.31.

За Сабадку 4.31, **8.14 (убрзани моторни, веза за Зомбор).**

За Зомбор 3.53, 10.37, 18.48 (директан за Паланку), 17.06.

За Обече, Зенту, Сегед 5.30, 14.00 (само до Обечеја), 16.38.

За Тител 6.26, 20.27.

Долазак возова:

Из Будапеште 7.38, **22.53 (брзи).**

Из Сабадке 19.31, **20.10 (убрзани моторни).**

Из Зомбора 7.32, 10.26 (директан из Паланке), 12.47, 20.13.

Из Сегеда—Обечеја 7.28 (из Обечеја), 10.05, 19.46.

Из Титела 6.24, 16.11.

ДЕЧЈА КОЛИЦА и КРЕВЕТИ
„ТЕНТЕ"
Ујвидек, II Ракоци Ференц 62
Вл. Сударевић
Б. — Тел. 37-51

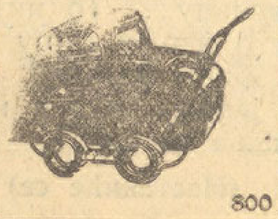

800

СПОРТ

Распоред утакмица за првенство државе које се игра у идућу недељу

У идућу недељу игра се 12 коло за државно првенство. Распоред утакмица је следећи:

Будапешт: Ујпешт—Маваг.
Будапешт: Лампарт—Солнок.
Кишпешт: Кишпешт—Гама.
Сегед: Сегед-Електромош и Свшк-Чепел.
Диошђер: Димаваг—Ференцварош.
Шалготаријан: Шалбтк—Коложвар.
Ујвидек: Уак—Нађварад.

Иначе, до завршетка такмичења за држ. првенство сваки клуб има да одигра још по 4 утакмице.

ВМФК: Свшк, Солнок, Гама, Маваг.
Солнок: Лампарт, ВМФК, Нађварад, Ференцварош.
Ујпешт: Маваг, Електромош, Шалбтк, Свшк.
Сегед: Електромош, Коложвар, Свшк, Димаваг.
Ференцварош: Димаваг, Кишпешт, Лампарт, Солнок.
Гама: Кишпешт, Уак, Чепел, Нађварад.
Нађварад: Уак, Лампарт, Солнок, Гама.
Кишпешт: Гама, Ференцварош, Електромош, Шалбтк.
Електромош: Сегед, Ујпешт, Кишпешт, Лампарт.
Шалбтк: Коложвар, Свшк, Ујпешт, Кишпешт.
Димаваг: Ференцварош, Маваг, Коложвар, Сегед.
Ујвидек: Нађварад, Гама, Маваг, Коложвар.
Коложвар: Шалбтк, Сегед, Димаваг, Уак.
Лампарт: Солнок, Нађварад, Ференцварош, Електромош.
Маваг: Ујпешт, Димаваг, Уак, Чепел.
Свшк: Чепел, Шалбтк, Сегед, Ујпешт.

Игре и резултати првенствених утакмица у иностранству

Чешко-моравски протекторат, Италија, Шпанија

Првенствене борбе за државно првенство у Чешко-моравском протекторату су у пуном јеку.

Прошлонедељни резултати су следећи:

Бата—Бохемија 5:4 (1:2). Бохемија је водила са 3:1, али је на крају морала ипак попустити пред пожртвованијом и срећнијом игром Бате. Резултат је реалан.

Простејев—Ашо 4:3 (2:1). Ова је утакмица одиграна пред 18.000 гледалаца у Оломуцу. За сво време игра је била отворена и тек у задњим минутима успело је госту — Простејову да однесе победу.

Жиденице—Кладно 1:0 (1:0). Жиденице је био много слабији тим и није заслужио победу.

С. К. Пардубице—Викторија Пилзен 3:0 (2:0). Оба противника су приближно једнаке снаге и пружили су сјајну игру, али је победио тим са бољом навалом.

С. К. Пилзен—Спарта 1:1 (1:1). — Утакмица је била неинтересантна, јер су противници дали сувише млаку и технички недотерану игру. Резултат одговара игри.

Славија—Полобан 7:1 (2:0). Први на табели и сигуран првак ове сезоне Славија успела је без напрезања да победи последњег са табеле С. К. Полобана са резултатом 7:1. Код Славије је најбољи био Бицан, који се и данас сматра најбољим центром у Протекторату.

После овог кола табела је следећа:

1	Славија	20	16	1	3	91:37	33
2	Простејов	20	10	5	5	49:41	25
3	С. К. Пилзен	20	10	4	6	71:49	24
4	Пардубице	20	10	3	7	42:34	23
5	Бата	20	9	4	7	58:58	22
6	Бохемија	20	8	4	8	69:62	20
7	Викт. Пилзен	20	7	4	9	39:48	18
8	Кладно	20	7	3	10	43:56	17
9	Спарта	20	7	2	11	35:49	16
10	Жиденице	20	6	3	11	56:70	15
11	АШО	20	6	3	11	45:58	15
12	Полобан	20	3	6	11	32:73	12

✱

У Италији се прошле недеље одиграло 26 коло за државно првенство. Рома је и даље на челу табеле, праћена Торином, који има исти број бодова, али слабију голдиференцију.

У 26 колу резултати су следећи.

Напуљ: Напуљ—Модена 2:1; **Болоња:** Болоња—Ливорно 7:1, **Торино:** Јувентус—Амброзијана 4:0; **Ђенова:** Лацио—Ђенова 2:0; **Рим:** Рома—Лигурија 7:0; **Милано:** Торино—Милано 2:1; **Валенсија:** Венеција—Фиорентина 2:1.

Поредак на табели је следећи:

1	Рома	26	13	9	4	44:20	35
2	Торино	26	14	7	5	44:32	35
3	Венеција	26	13	7	6	33:20	33
4	Лацио	26	11	8	7	45:32	30
5	Ђенова	26	10	10	6	42:31	30
6	Болоња	26	12	4	10	46:30	28
7	Јувентус	26	11	6	9	42:34	28

✱

Прошле недеље у Шпанији је одиграно последње коло за првенство државе. Валенција је првак за годину 1941/42.

Крајњи пласман је следећи:

1	Валенција	26	18	4	4	85:39	40
2	Мадрид	26	14	5	7	65:44	33
3	А. Авиасион	26	14	5	7	50:44	33
4	Коруна	26	12	4	10	37:37	28
5	Целта	26	11	6	9	58:58	28
6	Севиља	26	10	7	9	58:45	27
7	А. Билбао	26	10	7	9	55:41	27
8	Кастелон	26	10	6	10	54:63	26
9	Еспањол	26	10	6	10	49:42	26
10	Гранада	26	10	5	11	64:52	25
11	Овиедо	26	8	7	11	42:63	23
12	Барцелона	26	8	3	15	57:66	19
13	Аликанте	26	6	5	15	42:71	17
14	Р. Социедад	26	5	2	19	31:77	12

ЗОРА
КРЕМ ЗА НОЋ
храни кожу лица, регенерише, улепшава, подмлађује и даје јој свежину и еластичност
Парфимерија „ЗОРА"
Ујвидек, Мусолини Б. пут 29
ТЕЛЕФОН: 34—17. 698

РОБИЈАШ ТРАЖИ ДВОГОДИШЊЕ ПРОДУЖЕЊЕ КАЗНЕ

У једном казненом заводу у Француској забележен је овај необичан случај. Више пута кажњавани робијаш, опасни лопов и варалица Гастон Бораж недавно је, кад му је истекла казна за његова многобројна недела, замолио управника казненог завода да му продужи бораваk на робији, јер не осећа нимало воље да иде на слободу. На то га је управник зачуђено упитао:

— Не разумем. Сваки робијаш једва чека да напусти све жалосне просторије, а ви желите још да останете?! Зашто?

— Знате, ја осећам да се још нисам довољно поправио, да бих постао ваљан човек и користан члан друштва. Молим вас да ме оставите бар још две године, па да постанем и ја једном већ прави човек... У противном случају, уверен сам, пашћу поново у искушење да крадем и варам људе...

Управник је упутио молбу за продужење казне министру правде, а овај је, прочитавши Боражеве разлоге, усвојио његову молбу.

МАЛИ ОГЛАСИ
стају до 10 речи 1.50 п., свака даља реч 10 ф. За оне, који траже службу, 50% јефтиније. Мали огласи се примају, сем наше администрације (зграда Аполо биоскопа, I спрат), још и у трафикама Поповић, Хитлеров пут 7, Иброчић, Бардоши Лаело у. 2.

ЈОВАН ШОМАН МЛ., камење, грађевниматеријал. Основано: 1865. **Ујвидек.** Телефон: 21—20. 685

СТАРА одела, веш најбоље плаћам. На позив кући долазим. НАЧА ШАНДОР, старетинар, Хал тер 11 (Рибљи трг). 691

АПОТЕКА СА ДОБРИМ ПРОМЕТОМ продаје се у српском селу средње Бачке. 2 лекара, 1 ветеринар, електрика, железничка станица. Упите на администрацију под „За готовину". 740

ЦИГЉУ, ЦРЕП, ШЉУНАК, ПЕСАК добијете код Шевића, Поштанска ул. 13, тел. 37-68. 792

ЕКОНОМ са пољопривредном школом и праксом тражи вођење једног већег имања. Понуде на Ковачевић, 22 Стапар. 812

Тражи се млађи **БЕРБЕРСКИ ПОМОЋНИК,** може ступити одмах. Стојковић, Пироши утца 17. 810

Млинске машине
Љуштилице (Schällmaschine) бр. 2 и бр. 3. — Аспиратер-Тараре број 2 и бр. 3. — Плансихтере, слободновисеће 2—4—6—8-делне — Деташере 1—2-делне. — Реформ Гриспутцмашине једноставне и дупле — нове са складишта и на маруџбу испоручује
КЛЕМ, Ујвидек
Országzászló tér 6-I — Телефон 40-90

Одговорни уредник и издавач:
ВОЈИСЛАВ МАТИЋ
Ротациона штампа: „Уранија", штампарски завод и издавачко подузеће (власник Јован Келемен) за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50.